GAZETA KRAKOWSKA

Nro 48.

Z KRAKOWA DNIA 17 CZERWCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 6 Czerwca.

D. 4 b. m. odbył się tu chrzest syna Ambassadora Angielskiego przy Dworze nászem w iego mieszkaniu. Kanclerz Dworu i stanu Xżę Metternich trzymał go w imieniu N. Króla Angielskiego do chrztu. Na tem obrzędzie znaydowało się całe dyplomatyczne ciało i wysoka nasza szlachta.

Wysłany d. 28 Maia z Bukarestu goniec przywiozł tu wiadomość o ustąpieniu z tey stolicy Wołoszczyzny buntowników i o spokoynem tam wniyściu przedniey straży woyska Tureckiego. Kiaia Mehemed Basza Silistryi, dowodca tego z około 12,000 ludzi pod 24 Bindabszami złożonego woyska, przybył d. 26 do Obileszti, d. 27 do Fratsinestu, o 5 godzin drogi od Bukarestu, a nazaiutrz postąpił pod same miasto nie doznawszy nigdzie naymnieyszego odporu. Teodor Władimiresko, Hadschi Predan i Bindaschi Sawa opuścili z swoiemi stronnikami tak klasztor Kotroczeny, iako też Bukarest, którego mieszkańcy obawiali się rabunku, d. 27 z naywiększym pośpiechem, iak tylko dowiedzieli się z pewnością o nadciąganiu woyska Tureckiego. Publiczna spokoyność przez kilka dni utrzymywana była przez Ajenta C. K. Austryiackiey Kancelaryi, P. Udryckiego, za porozumieniem się z Bojarami. D. 28go 200 ludzi z woyska Tureckiego weszło do miasta, którzy zachowują ścisłą karność i chwalebne umiarkowanie, tak iż mieszkańcy uważaią ich iako wybawców od grożącego im niedawno niebezpieczeństwa i rabunku. — Władimiresko cofnął się z swoiemi stronnikami przez Pitesz ku Argisz i w przechodzie zabrał wszystkie pocztowe i inne konie. W korpusie iego panuie naywiększy nieład i ieżeli go Turcy na równinach dopędzą, trudno aby się odważył wdać w bitwę.

Jpsylanty wysłał d. 20 Maia większą część swych Helenistów, iak podaią w liczbie 2000 ludzi, pod dowództwem Kantakuzeno, przeciw wchodzącemu po opanowaniu Galaczu do Multan woysku Turec-

---

Przy zaczenaiącey się od następuiącego miesiąca Lipca zwyczaney prenumeracie na Gazetę Krakowską, uprasza iey Redakcyia o wczesne się zgłaszanie.

kiemu, i pozostał tylko z 600 ludzmi w Targowicy, dokąd idzie korpus Hadschi Ahmed Baszy, dla wyparcia go ztamtąd łącznie z Jussuf Baszą Jbraiłowa, który tamże postępuie.

W Multanach panuie nayważnieyszy nierad; Heter stowie (stronnicy sekty, która usiłuie przywrócić dawną Grecyią) po oddaleniu się z Jas przebiegaią kray, rabuią i pustoszą na wzor rozboyników. Oddziały woyska Tureckiego z korpusu Seraskiera Jussuf Baszy Jbraiłowa idą różnemi drogami do Jas, i gdzie tylko przybędą, wraca spokoyność i porządek, gdyż ścigaią tylko Heterystów, lud zaś zasłaniaią i wszystkie potrzeby gotowizną płacą.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera pod napisem: *Państwo Osmanów*, co następuje: Pisma publiczne głoszą od nieiakiego czasu często sprzeczne, a czasem zupełnie zmyślone lub nader przesadzone doniesienia o zdarzeniach w Morei, następuiący więc opis przez znayduiącego się teraz w Attenach bezstronnego uważacza (pod d. 5 Maia) będzie zapewne miłośnikom prawdy przyiemnem:

"Na początku Kwietnia w Morei, a poźniey w przyległych prowincyiach wybuchnął otwarty bunt przeciw Porcie. Lubo dokładnie wiedzieć niemożna o poiedyńczych tych zdarzeniach, sądzę iednak, iż następuiące okoliczności dosyć się do prawdy zbliżaią.

"Tak w Morei, iako i Negreponte i Attenach cofnęli się Turcy do warownych zamków lub cytadel. Wysokie i niższe duchowieństwo, znaczna liczba byłych Greckich kapitanów, zwłaszcza z Mainy i innych nabliskich gór znayduią się na czele powstania, które zdaie się, iż odadawna przez tayne towarzystwo przygotowane było. Na początku Kwietnia zrobili Turcy z zamku Patrasso wycieczkę i spalili część tego miasta. Grecy wzięli się do broni i odparli ich nazad do zamku. W krótce nadciągnął ich Biskup z 3 do 4000 zbroynemi ludźmi. Biała chorągiew z Greckim krzyżem zatchnięta została na rynku, i przystąpiono do formalnego oblężenia zamku. List z tego miasta pod d. 7 Kwietnia wyraża, iż oblężeni czynią potężny odpór. Toż samo zapewnia list pod d. 13. Poźniey niema ztamtąd żadnego doniesienia. — W tymże czasie Greccy mieszkańcy Koryntu udali się do gór, a Turcy do Acro-Corinth. Niezadługo potem chłopi z pobliskich wsi i międzymorza zalali miasto i złupili składy zboża Beis. — Tripolizza, stolica Baszy ma bydź przez Mainotów opasana. Jest ona poiedyńczem tylko obwiedziona murem, ale posiada baszty i strzelnice, tudzież cytadelkę z kilku działami. Osada Turecka ma bydź liczna.

"Napoli di Romania, Napoli di Malvasia, Coron, Modon i Navarin maią także bydź przez Greków oblężone. — Wyspa Spezzia oświadczyła się ieszcze przed wyspą Jdra przeciw Porcie, i połączone ich okręty popłynęły na zdobycze morskie.

"W Salone, Livadia, i Tebach ulegli Turcy musieli przeważaiącey sile; w pierwszych dwóch miastach, które cytadel nie maią, wyrznięci zostali bez różnicy zostali. Z Tebów zaś udało im się uratować do leżącey o kilka godzin drogi twierdzy Negreponte, za którenni pociągnęli powstańcy. Turcy z Caristo uciec

także mieli do Negreponte, zabrawszy z wsi Calamo o 7 godzin drogi od Atten znaczną część zboża z sobą do tey twierdzy. — Słychać, iż miasto Zeitun, chociaż ma warowny zamek, takiego samego doznało losu iak Salona i Livadia.

"Tak z Janiny, iako też o działaiącem przeciw Ali Baszy woysku Tureckiem niemamy tu żądnych wiadomości.

"Widzieliśmy tu od 3 Biskupów i wielu naczelników powstańców podpisane pismo, którem Grecy w imieniu Krzyża i Leonidasa wezwanemi są do zbierania się w Termopilach Pismo to pod dniem 30 Marca dawnego kalendarza uwiadamia mięszkańców Atteńskich o tem, co się stało w Salona i Livadia, i wzywa ich do postąpienia podobnież w swoim mieście. Od trzech tygodni wszystkie tuteysze rodziny Tureckie wraz z Kadem i Woiewodą (Baszą) przeniosły się do cytadeli; ostatni tylko we dnie do miasta przychodzi. — Grecki i Albański wieyski lud Attyki znayduie się pod bronią i we wsi Meinidi zatchnął woienną chorągiew. Liczbę noszących strzelbę podaią do 2000 głów, a reszta iest pałkami i spisami uzbroiona. Połączyli się z niemi mięszkańcy Salamis i innych wsi międzymorza. Atteny są od od 14 dni ich attakiem zagrożone. Tymczasem Turcy mieli czas opatrzyć zamek w żywność. Wzięli tam także na zakład wierności mięszkańców dwóch urzędników, dwóch duchownych i kilku innych znakomitych Greków; lecz lud mało zdaie się na tych zakładników zważać i kupami uchodzi z miasta do obozu pod Meinidi. — W Petrasso szanowanemi są od rokoszanów zagraniczni konsulowie. Arcybiskup znayduiący się na czele ostatnich, chciał im nawet dać straże bezpieczeństwa; lecz nie przyięli ich, oświadczaiąc, że bandery zagranicznych Mocarstw powinny bydź od każdego szanowane.

Z Tryiestu d. 17 Maia.

Podług listów z Stambułu, które tu przez okręty w 20 dniach nadeszły, ma tam bydź cokolwiek spokoynicy; Tureckim mieszkańcom, którzy nie są woyskowemi zabroniono nosić oręża, a raiasom (chrześciiańskim po danym) nakazano pootwierać sklepy, których Porta zapewniła, iż umie rozróżnić winnych od niewinnych. Tymczasem, kto był raiasem iest znowu; wszystkie bowiem opiekuńcze listy Europeyskich konsulów i posłów uchylone zostały. Posłowie zagraniczni są codziennie na nowe niebezpieczeństwa wystawionemi; słychać nawet, iż poseł Rossyyski chciał iuż do Odessy odpłynąć, a konsul Angielski przy zabuyczam napadzie w własnym mięszkaniu miał rękę utracić.

Od granic Tureckich d. 20 Maia.

Wściekłość Turków w Stambule tak daleco zachodzi, iż Chrześciiańscy posłowie są tam zawsze na niebezpieczeństwa wystawionemi. I tak znaczna kupa zaboyców Greków udała się niedawno przed dom posła Rossyyskiego i żądała wydania sobie kilku rodzin Greckich, które się do niego schroniły, i na odmowienie zabierała się do zgwałcenia iego domu. Hr. Stroganów postąpił równie poważnie, iak mężnie. Wyszedł z całem poselstwem na ganek i oświadczył przez tłumacza rozżartey kupie, iż każdy gwałt poczyta za wypowiedzenie woyny iego Monarsze i przedsięweźmie potrzebne w tey mierze środki. Odważny ten postępek Reprezentanta N.

)2(

Cesarza Alexandra tak mocne uczynił na Turkach wrażenie, iż natychmiast odstąpili od krwawego swoiego zamysłu.

Pomimo zakazu Europeyskich rządów przybywaią codziennie z różnych stron officerowie do Greckich powstańców i urządzaią ich woyska na sposób Europeyski. Przy równey sile może odwaga Turków przeważyć; tymczasem Tureccy dowodcy przez częste zbiegostwo swoich ludzi nie maią wielkiego w nich zaufania. Stary Ali Basza Janiny okazuie przy goletnim swem wieku więcey ognia niżeli kiedy. Plany iego były oddawna przygotowane, dla tego przeważa nad swoiemi nieprzyiacioł mi, a w przyiaciołach zapał pomnoża. W roku zeszłym rzekł do Suliotów, których przeciągał na swoią stronę: "Służcie mi aż do Marca r. przyszłego, na owczas mieć będzie Sułtan tyle do czynienia, iż mu prawa przepisywać będziemy mógli. Na owczas, waleczni Sulioci, powrócicie do gór waszych i znaydować się będziecie na pogrzebie państwa Ottomańskiego." Póki Ali się trzyma, trudno, aby odezwy Rossyyskie skutkowały; dotąd nie uczyniły żadnego wrażenia ani na Grekach, ani na Jpsylantym, ani na iego officerach. Pomimo zakazu Angielskiego rządu na wyspach Jońskich nie przestaią Jończykowie częścią pieniądzmi, częścią osobiście wspierać tych poruszeń. Ahmed Basza dowodzący woyskiem Tureckiem przeciw Alemu, odebrał zlecenie układania się z nim, ale nic nie wskurał. Nie udało się podobnież Jmaelowi Baszy odwieść Suliotów, którzy w 5000 zbroynych ludzi prowadzą urywkową woynę przeciw Turkom.

Powstanie na wyspie Kandyi (*) nastąpiło z takich samych przyczyn, iak

---

(*) Kandyia (dawna Kreta) iest iedną z naywiększych wysp na morzu środziemnem, i leży na przeciwko południowego Archipelagu. Powierzchnia iey wynosi 135 mil kwadratowych, a ludność 210,000 dusz.

Następuiące wiadomości o Nowych Grekach nie będą Czytelnikom naszem w teraźnieyszey chwili nieprzyiemnemi:

"Ucisk, którego Grecy doznaią, iest okropny. W okolicach, w których iest mnieyszy, znaleść ich można lepszemi i do przodków swoich podobnieyszemi, chociaż, iak dawniey, w każdey prowincyi różnią się od siebie. W ogóle są żywemi, zręcznemi i od natury zdatnościami obdarzonemi. Jak tylko na świat przychodzą, uczą się unikać ucisku i gwałtu, udaiąc pokorę; dla tego w ogóle są podstępnemi i obłudnemi. Poświęcaiąc chwilowem korzyściom wszystko, nie myślą o przyszłości; zraża ich lada nieszczęście, w szczęściu zaś nadymaią się i pyszą się. Znieść iednak mogą wszelkie trudy, żyią skromnie, gdy tego potrzeba, lecz znowu w zbytku nie znaią miary. Lubo zabobonni i niewiadomi, przechodzą iednak w oświeceniu Turków, swoich uciemiężców. Próżni w naywyższym stopniu, ubiegaią się, acz o niebezpieczne honorowe urzędy, i patrzą na ówczas z pogardą na swoich współziomków. To tycze się szczególniey tey klassy, która mieszka w części Stambułu Fanal i chełpi się z dawnego szlachectwa. Z niey zazwyczay obieranemi bywaią tłumacze Porty i hospodarowie Multan i Wołoszczyzny. W niey znayduią się wszystkie występki dworu Tureckiego: zdrada, niewdzięczność, okrucieństwo i duch intryg. Przezorni i baczni na każdy krok, póki są tłumaczami Porty, lecz tyrani i gorsi od baszów Tureckich, skoro zostaną hospodarami.

Po prowincyiach okazuie się pomyślnieyszy obraz Greków: W Macedonii są silnemi, czynnemi, pracowitemi, bawiący się rolnictwem, farbierstwem i handlem; w północney zaś części dziksze ni, nieokrzesańemi i więcey barbarzyńskiemi, niżeli wszyscy inni Grecy. — Tessaliyczykowie są walecznemi bez dzikości, śmiałemi i rozważnemi; oprócz rolnictwa i handlu bawią się kunsztami. — Arkarniowie są dzikiemi i surowemi; wieczne woyny przymuszaią ich bydź zawsze uzbroionemi, i cudzoziemcy z niebezpieczeństwem tylko życia dostawać się wewnątrz ich kraiu mogą. — Boetczykowie są łagodni i obyczayni; trudnią się rolnictwem i handlem. — Ateńczykowie różnią się dotąd ieszcze od innych Greków uprzeymością, ubiorem i wdziękiem ięzyka. — Arkadyyczykowie, odziani z grubey wełny tkaniną, pletą matty, wyciskaią oley,

niegdy wygnanie Tarkwiniuszów z Rzymu. Aga (rządca wyspy) przypłacił swoią rozkosz krwią swoią; prywatna zemsta obrażonego przez tego chuć oyca była hasłem do wyrznięcia wszystkich Turków, którzy z całey wyspy wypędzonemi zostali; i Grecy stali się panami wszystkich warownych zamków.

Na wiadomość o powstaniu w Multanach i Wołoszczyźnie, ponowiona została w dywanie w latach ieszcze 1770, 1790 i 1807 wnoszona propozycyia wyrznięcia wszystkich Greków, których w Europie, Azyi i Afryce pod panowaniem Ottomańskiem znayduie się do 12 millionów rozrzuconych. Oparli się temu okrutnemu środkowi W. Wezyr, iako przeciwnemu polityce, a Mufty, iako sprzeciwiaiącemu się religii. Oba ci urzędnicy zostali oddalonemi.

Z Ankony d. 12 Maia.

Smierć Ali Baszy Janiny nie potwierdziła się; zapewniaią owszem, że w święta Wielkanocne zrobił wielką wycieczkę i znaczne korzyści odniosł nad Turkami.

Z Hamburga d. 5 Czerwca.

Nadeszłe tu pod d. 7 Maia listy z Odessy donoszą, iż podług ostatnich z Stambułu wiadomości, zaczęło tam znowu morowe powietrze grassować. — Gdy dla zaburzeń w Tureckich prowincyiach poczta lądowa nie może od nieiakiego czasu z Odessy do Stambułu regularnie odchodzić; ustanowił przeto tamteyszy Wielkorządca, Hr. Langeron, wodną pocztę. — Do Odessy przybydź miało kilka okrętów z rękodzielnemi Angielskiemi towarami, których kapitani znaleść w Stambule nie mogli kupców, dla których te towary były przeznaczone.

Z Paryża d. 31 Maia.

Proiekt do ustawy względem wynagrodzenia Donataryuszów Francuzkich za granicą został nakoniec po długich i nadzwyczay żywych sporach w izbie Deputowanych d. 28 b. m. większością 203 głosów przeciw 125 przyięty.

Sukcessorowie Pani Bacciochi (Elizy Bonaparte) podali do izby Deputowanych prośbę o zwrocenie im zapisanego dla zmarłey w wielkiey Xiędze kapitału. Izba przystąpiła względem tey prośby do dziennego porządku.

Onegday powrócił tu z Laybach Poseł Rossyyski przy naszem Dworze, Hr. Pozzo di Borgo.

Z Laybach przysłano tu ważne papiery tyczące się Francyi, które po bitwie pod Nowara w powozie Hr. St. Marsan znaleziono.

Margr. Pastoret mianowany został wiceprezesem izby Parów po złożeniu tego urzędu przez Margr. Barthelemy dla słabości zdrowia.

---

doią swe kozy i owce. Mieszkańcy w górach oddzieleni od innych Greków, nie maią ich polerу. — Tegeatowie żyią powiększey części owocami, mniey są uciskaniemi i maią w sobie coś szlachetnego. — Messeńczykowie żyią powiększey części mięsem i rybami, są żywi i czynni, a zwłaszcza nad brzegami mieszkaiący, którzy naywięcey na morzu bawią i z iego niebezpieczeństwy są oswoionemi. — Mieszkańcy góry Taygel w Lakonii robią broń i ubieraią się materyiami, których bystre farby oznaczaią ich charakter. — Mainoci żyią wolno i niepodległo, wprawiaią się od młodości do robienia orężem i zawsze gotowemi są do potykania się z Turkami, których poczytuią za odwiecznych nieprzyiacioł. — Lakończykowie biią się walecznie, pogardzaią śmiercią, niechętnie się poddaią Turkom, i częstokroć wychodzą z oyczyzny, dla walczenia przeciw nim w woyskach obcych. Pyszaią się bydź Spartanami i z tego się nawet za granicą chełpią.

Hr. Lavalette, którego iak wiadomo żona z więzienia uwolniła, i od tego czasu bawił w Augsburgu, otrzymał od Króla z powodu chrztu Xcia Bordeaux ułaskawienie i powrócił zaraz pomimo dokuczaiącey mu podagry do Francyi.

Marcin Bruneau, który przed kilku laty udawał się za syna Ludwika 1690, to iest Ludwika 1790, siedzi w twierdzy St. Michel i pomimo udawania zawsze Królewskiey roli, traktowany iest zarówno z innemi więźniami.

Nieiaki Perrin, który udał się za Ludwika Bonapartego został iako włóczęga na 3ch miesięczne więzienie skazany.

Xiężna Berry powróciła iuż tu z swey pielgrzymki do Liesse. Po drodze odwiedziła zamek P. Barrin i obeyrzała pokoie, w których niegdy Henryk 4ty mięszkał.

Pani Katalani po obieździe Europy przybyła tu znowu.

Kommissyia Akademii umieiętności, na którey czele znaydował się Humboldt, roztrząsała uczynione przez Kapitana Freycinet w podróży około świata umieiętnościom przysługi i one pochwaliła. Opis tey podróży ma bydź z rycinami wydrukowany i zasługi wędrownika będą wynagrodzone.

Xże Cambaceres wyiechał ztąd do Bruxelli.

Onegday założony został pierwszy kamień na kaplicę, którą Xiężna Conde w byłym klasztorze Templu wystawia.

Z Londynu d. 29 Maia.

Wczoray uchwaliła izba niższa wiele summ żądanych od skarbu na różne publiczne wydatki, pomiędzy któremi 43,000 Fs. na sprawę przeciw Królowey. P. Hume naganiał, iż w r. z. wyłożono na Helgoland 111,000 Fs. Zapytał się także, czyli Anglia utrzymuie zagranicznych kommissarzów przy Bonapartem. Zaprzeczał temu P. Goulburn, a Margr. Londonderry oświadczył: iż może zaliczono kommissarzom pieniędzy, ale nie są tam kosztem Anglii utrzymywanemi.

Lubo czynione ciągle są przygotowania w Westminsterze do koronacyi Króla, nie wiadomo iednak ieszcze urzędownie kiedy nastąpi. — Podczas koronacyi Edwarda 1go r. 1272 wypotrzebowano 278 połciów słoniny, 450 wieprzów, 440 wołów, 430 skopów, 13 opasłych kóz i 22,600 kur i kapłonów. Znaydował się na tey koronacyi owczesny Król Szkocki Alexander 3ci, i wypuszczono 500 koni, aby ie lud sobie pochwytał.

Zona kupca żelazem handluiącego, która niedawno męża swoiego zastrzeliła, została przez sąd przysięgłych za niewinną uznana, ponieważ niewiedziała, że pistolet był nabity.

Pokazuią się tu znowu kluciarze, którzy przed dwiema laty naypierwey w Paryżu, potem w Londynie damy strachem przerażali. Niedawno przy zmierzchu napadł ieden z tych złoczyńców nieprzystoynie młodą damę, którą, gdy mu się wydzierała skaliczył w rękę. Tenże człowiek napadł tego wieczora piastunkę i skaliczył ią w wargę.

Z Liwerpoola piszą, iż żyto i inne zboża wiele przez zimno uszkodzone zostały. Z Szkocyi także nadchodzą użalenia, a tu musiemy przy ogniu około kominów siedzieć; w sobotę i wczoray padał on kilka nawodów śnieg.

Loyds kaw ... doniosł wczoray Rossyyski konsul, iż na ten rok zabronione

iest wprowadzanie do Odessy zagranicznych trunków.

Na Malcie niepokazała się morowa choroba.

Okręt Maryia Anna przywiozł z wyspy S. Heleny wiadomość, że Bonaparte przed 56 dniami tak bardzo był chory, iż oczekiwano iuż iego śmierci. Kazał także zawołać do siebie nienawiedzonego dotąd Gubernatora Lowe, może dla oddania mu swoiego testamentu.

Na wyiścbycie utopionego przed Dowsem Jzraelitę Jakóbs pomnożono teraz nagrodę do 1000 Fs.

Listy z Rio-Janeiro pod d. 29 Marca zawieraią lubo ieszcze niepewną wiadomość, że Lima przez Lorda Cochrane i Jenerała San Martin wziętą została, i że zwycięzcy nie wielką ponieśli stratę. Dwie fregaty z floty Cochrane zostały przez działa z Calao zatopione, ale woyska San Martin mało ucierpiały. Ogromne skarby dostać się miały w ręce zwycięzców.

Z Lizbony d. 10 Maia.

Stany wygotowały rapport do Króla o przyięciu zasad konstytucyi, w którym chwalą zgodność z iaką zaprzysiężone zostały, wyiąwszy Patryiarchę Lizbońskiego, który chciał warunkową wykonać przysięgę. — Propozycyi Deputowanego Rio, aby podziękować Królewicowi Następcy tronu za przyczynienie się do rewolucyi w Rio-Janeiro, nie przyięły Stany.

Inkwizycyia w Koimbrze odbyła d. 10 Kwietnia z wielką okazałością ostatnie zapewne *auto-da-fe*, spaliła bowiem przy okrzykach ludu wszystkie męczarskie narzędzia tego trybunału.

Z Madrytu d. 19 Maia.

Jnfantka Karolina, małżonka Jnfanta Francieszka de Paulo, drugiego brata Królewskiego, powiła wczoray Xiężniczkę, która otrzymała na chrzcie imie Izabeli.

Od mianowania Jenerała Morillo Jenerałem kapitanem Madrytu, panuie w tuteyszey stolicy nayzupełnieysza spokoyność. Przypisuią onę stałemu iego charakterowi, którego się burzyciele obawiaią. Nowy prefekt Madrytu, P. Baranda, ma także wielkie zalety. Tak uczucia obu, iako też poczynione przez nich rozporządzenia uzyskały im przychylność współziomków.

Od trzech dni znayduie się tu znany Neapolitański Jenerał Wil: Pepe.

Król zatwierdził uchwałę Stanów pod d. 17 Kwietnia, którą zabronione iest wysełanie do Rzymu pieniędzy za bule, dyspensy, i t. d.

Nie potwierdza się, ażeby Merino był poymany, owszem pokazał się znowu pod Lerma i Aranda, gdzie Jenerał Empecinado ściga go w 180 ludzi. Jenerał ten ogłosił drukiem postępowanie swoie przeciw Merino, z którego okazuie się, że ten buntownik miał 400 ludzi, gdy z nim się potykał. Patryioci maią iednak w podeyrzeniu Empecinado i zarzucaią mu, iż dał się zbiegom z bandy Merino oszukać; szuka go pod Lerma i Aranda, gdy on tymczasem z 30 konnych ludzi około Celada del Camino przeciągnął.

Eskadra nasza powróciła z Neapolu do Kartageny. — Mieszkańcy Barcellony otworzyli pożyczkę dla zbiegłych Neapo-

litańczyków i Piemontczyków.

Miasto Vittoria udarowało 9 officerów z pułku Kataloniia w nagrodę ich usług przeciw rokoszanom Salvatiera honorowemi szpadami.

W Murcyi powiększyły się zaburzenia; na czele znaczney bandy znayduie się nieiaki Jaime.

Z rozkazu Króla zniesione iest w woysku bicie kiiem.

Wszyscy cudzoziemcy, którzy przy Dworze służą, przybrać maią Hiszpańskie nazwiska.

Podług nowey uchwały Stanów względem zaciągu do woyska zniesiony iest dotychczasowy przywiley bogatszey klassy ludzi okupienia się 20,000 realów. Wszyscy obywatele należą zarówno do służby woyskowey, a nawet klerycy, którzy ieszcze święcenia nie odebrali. Na ten rok postanowiony iest zaciąg do liniiowego woyska 15,095 ludzi, a do artyleryi 1500.

Umarł teraz Arcybiskup St. Jago Musquiz. Dochody iego wynosiły 11 mill. realów (1 mill. talarów) które zapewne będą zmnieyszone.

Przybyli od M...ku deputowani wnieśli istotnie, aby ... stanowił oddzielny kray pod pewnemi z...zkami z macierzystym kraiem i rządził nim ieden z braci Królewskich.

Stany dozwoliły wolney fabrykacyi prochu i saletry. Dla potrzeby woyska robione iednak bydź maią iak dawniey w Królewskich fabrykach.

Należący do spisku w Paryżu d. 19 Sierpnia r. z. Kapitan Nantil przybył do Barcellony.

Z zbiegłych Włochów utworzony bydź ma legion Włoski do służby naszey.

Z Holsztynu d. 30 Maia.

Zaden przedmiot niema teraz powszechnieyszego interessu, iak rozwiązanie pytania: co spółeczność ludzka pocznie z pomnażaiącą się codziennie liczbą ubostwa? Pomiędzy 178 milliionami mięszkańcow w Europie liczą 17 mill. żebraków lub takich, którzy kosztem publicznym utrzymywanemi bydź muszą. W Danii iest stosunek 3 1/3 ubogich na 100; w Hollandyi 14, a w Anglii nawet 16 na 100 mięszkańców. W poiedyńczych miastach smutnieyszy ieszcze okazuie się stosunek. W Paryżu w r. 1813 pomiędzy 530,000 mięszkańców znaydowało się 102,856 ubogich, w Kolonii pomiędzy 39,000 — 14,000, w Liwerpoolu podług doniesienia Broughama w Parlamencie pomiędzy 80,000 — 27,000, w Amsterdamie zaś podług tabeli Lejeune w r. 1805 pomiędzy 217,024 mięszkańców 108,324. Chociaż w niektórych miastach zmnieysza się ubostwo, powiększa się iednak bardzo w ogóle. Składki nasze słabem są zaradzeniem, i wysłanie ubogich do odległych kraiów iest niepodobnem. W takich okolicznościach w Hollandyi trafiono na pierwszą myśl założenia na pustych gruntach osady ubogich, która przedziwnie się udała, gdyż 1/8 czyli 1/4 nieuredzayney ziemi odebrała nowe życie. Radca konferencyyny Lawätz i Wiceprezes patryiotycznego towarzystwa w Altonie wydał w tych dniach pismo o zakładaniu osad ubogich, które warte iest czytania. Autor trudni się razem za wsparciem N. Króla Duńskiego założeniem o kilka mil od Altony osady na 20 rodzin ubogich.

DODATEK
DO Nro 48.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 17 CZERWCA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

KOMITET

Zarządzaiący Budową Mogiły

TADEUSZA KOŚCIUSZKI

Dopełniaiąc naydroższego obowiązku iakim iest wdzięczność publiczna, podaie do wiadomości powszechney: że Zgromadzenie zakonne Panien Norbertanek na Zwierzyńcu przy Krakowie; dogadzaiąc życzeniom Komitetu, który przez członków delegowanych pragnął nabycia sposobem kupna illości potrzebney ziemi do kopania i wywożenia na mogiłę Kościuszki; Dostoyne Kapłanki, przeięte czystym duchem miłości ku oyczyznie, odstąpiły dwa morgi pola już nawet zasianego na wiosnę, bez przyięcia naymnieyszego wynadgrodzenia szkody. Ta szlachetna gorliwość o uwiecznienie pamiątki drogiego bohatera, ta bezinteressowność wspaniałomyślna godna naśladowania, niemogą iak tylko przydać nowego blasku prawdy, owey opinii, nieraz czynami potwierdzoney, że stan duchowny w Polsce, był zawsze kolebką prawdziwego patryotyzmu. — W Krakowie d. 3 Czerwca 1821 r.

Prezes *Paszkowski.*

Sekretarz *Materanowski.*

Z Tryiestu d. 18 Maia.

Nadszedł tu niedawno w Nowogreckim ięzyku napisany manifest do Europeyskich Dworów z podpisem naczelnika Spartańskich hufców Petros Maurmechaly i rady Masseńskiey, datowany w Kalamata, w obozie Spartanów d. 25 Marca (podług dawnego, a d. 6 Kwietnia 1821 podług nowego kalendarza.)

Hydryoci posłali Spartanom okręt z potrzebami woiennemi, a ich naczelnikowi honorową szpadę w wartości 4500 piastrów w podarunku. Ciż Hydryioci z innemi wyspiarzami zamienili kupieckie swoie okręty na woienne i krążą po Archipelagu przeciw nie osadzoney ieszcze ludem flocie Tureckiey. Część ich okrętów uderzyła na Turecką eskadrę, która pod brzegami Epiru przeciw Al. Baszy działała, i zdobyły ią; dwa tylko okręty uszły z niey do Korfu.

(Gazeta Korrespondenta Norembergi zawiera pod napisem: "Od brzegów Du-

naiu,, nastąpuiące doniesienia z Smirny: Na brzegach mnieyszey Azyi wybuchnęło kilka rokoszów przeciw Turkom, które maią związek z zayściami na wyspach Greckich. W Smirnie lękaią się o niektóre zakłady, ponieważ tam iuż po dwa razy zerwano się na Turków i krwawe zayść miały utarczki w ulicach tego wielkiego miasta, o czem iednak niema pewności. Na wyspie Cypryyskiey zayść także miały wielkie poruszenia. Dotąd była ta wyspa wierną rządowi Tureckiemu; lecz miał się i tam rokosz rozszerzyć. — Zapewniaią, iż dwoch zręcznych Francuzkich inżynierów kieruie poruszeniami Greków w Morei. List z Korfu donosi, iż wielu Anglików stanęło z zapału w szeregach Greckich. Przeyście Arnautów do Greków potwierdza się. Basza Morei utracił przez to przeyście większą część swoiego woyska; wszyscy bowiem żołnierze, którzy nie są Turkami, oświadczyli się za rokoszanami. — W Stambule panuie nayw ększe zamięszanie; większa część Ministrów została niedawno zmienioną.)

Z Mnchen d. 26 Maia.

Feldmarszałek Xże Wrede chce w dobrach swoich Ellingen wystawić woysku Bawarskiemu wspaniały pomnik.

Słychać, iż Krôlowa nasza przedsięweźmie w przyszłym miesiącu podroż do Rzymu.

Znowu tu iest mowa o ustanowieniu narodowego banku Bawarskiego.

Pismo: " Skok Kota z Frankfortu do Minchen,,, nie iest wprawdzie publicznie zakazane, ale niewolno go po Xięgarniach sprzedawać. Autorem iego mienią bydź nieiakiego F,.., który dawniey był na urzędzie w Wiedniu.

Z Drezna d. 3 Czerwca.

Xiążęta Klemens i Jan, synowie Xcia Maxymiliiana przedsięwezmą wkrotce podroż przez Mnchen do Włoch, Szwaycaryi, Hiszpanii, a ztamtąd do Paryża.

Na ostatnim iarmarku Lipskim wełna przednia była w takiey samey cenie iak w r. z. Kamień (22 funty) płacono dotąd od 34 do 40 talarów. Srednia była i tą razą naytańszą, ale gruba utrzymuie się w dawney swoiey cenie.

Od brzegów Menu d. 2 Czerwca.

Na wniosek Waldeckiego Radcy nadwornego do Seymu związku Niemieckiego, aby w całym związku ustanowioną była iednakowa stopa monety, zalecił Seym iednomyślnością dotyczącey się kommissyi, aby wypracowała w tey mierze proiekt.

Stany Wirtembergskie odrzuciły podany od rządu wniosek, aby część pensyi urzędnikom krajowem płacona była w produktach.

Po długiey z znacznemi pieniężnemi wykładami walce przeciw napływowi Angielskich towarow, Radca handlowy Hartman w Heidenheim, w kraju Wirtembergskim zaniechać musiał sycowey swey fabryki, przez co wiele ludzi utraciło pożywienie.

Pisma publiczne donoszą z południowey Ameryki, iż do Rzpltey Kolumbiyskiey przyłączyła się także prowincyia Rio de la Hacha, tak iż z całego departamentu Cundinamarca nie pozostały przy Hiszpanii jak Kartagena i ięzyk Panama. Z departamentu zaś Venezueli przyłączyło się w tym roku do powyższey Rzeczypospolitey 7 prowincyy, pomiędzy któremi Merida, Truxillo i Barcellona.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest: dnia 17 Czerwca r. b. dana będzie wielka Opera ... na Saint Juste z muzyką P. Boieldieu w 2 aktach, pod naz: *Jan z Paryża.*

Niżey podpisany będzie miał zaszczyt w Piątek d. 22 Czerwca r. b. popołudniu o godzinie 4 na sali Ogrodowey JP. Krzyżanowskiego dać pierwsze wielkie przedstawienie Experymentu Artystycznego, wszelkiego rodzaiu Roślin i kwiatów bardzo szybko, i trafnie w różnych żywych naturalnych kolorach przekopiowania. Działanie to ułatwia się za pomocą umyślnie do tego sporządzoney mechaniczney lampy. Bilet wniyścia kosztuie Złp. 3 (1 gr, 5 na ubogich) Widowisko zacznie się o godzinie wpół do 5tey a kończy o 7mey.

Jan Fryd. Junge
mięszkaiący przy ulicy Szewskiey pod Nr. 327.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Gdy licytacyia publiczna sprzedarzy Zboża osepowego w Zamku Krakowskim z sypanegio to iest żyta korcy 60 garcy 19 na dzień 4 b. m. ogłoszona, dla braku konkurrentów skutku nie odniosła, przeto nowy termin do odbycia teyże na dzień 27 b. m. godzinę 9 zrana w mieyscu wsypki oznacza się. Zboże to sprzedawane będzie partyami po 12 korcy, licytować chcący złoży vadium 10 części summy szacunkowey każdey partyi wyrównywaiące. Cena szacunkowa do licytacyi wziętą będzie z foraliów ostatniego targu. Kupiciel za wylicytowaną partyą Zboża należytość natychmiast zapłaci pod utratą vadium, zakupione zaś zboże w przeciągu ośmiu dni z wsypki wywieśdź będzie obowiązanym. — W Krakowie d. 13 Czerwca 1821. — *Kucieński. Gadomski*, S. *W.*

W dniu 19tym Czerwca r. b o godzinie 3ciey popołudniu w Kazimierzu Żydowskim pod L. 2 odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacyia zatradowanych Ruchomości iako to: Medalu z łańcuchem złotym, Kulczyków z rubinkami, Pierścionków z dyiamencikami, niemniey i Obrączki złotych. Chcący takowe licytować raczą się w terminie i mieyscu do licytacyi wskazanym z gotowemi zgłosić pieniądzmi. — W Krakowie d. 11 Czerwca 1821 r.

H. Sulomoński, *Kom. S.*

Trybunał Cywilny I. Instancyi Woiewództwa Płockiego Wydziału II. Zważaiąc iż zwołanie Wierzycieli Massy Ignacego Hrabi Działyńskiego Jenerała na dzień 21 Maia r. b. nieodpowiedziało zupełnie zamierzonemu celowi, gdy zbyt mała liczba Wierzycieli zgromadzonych, nie mogła dostatecznie zarządzić dalszą administracyą massy; wzywa powtórnie pomienioney massy Wierzycieli, aby w dniu 25 Lipca r. b. przed Delegowanym Sędzią Chwalibogiem w Sali posiedzeń Trybunału stawili się, gdzie im przedmioty poprzedniemi obwieszczeniami z dnia 19 Marca r. b. objęte przez Kuratora będą przedstawione. — W Płocku d. 5 Czerwca 1821 r.

Bieńkowski, Prezyduiący,
Herman, Sekretarz,

Dworek mięszkalny na Piasku z gruntem do 5000 sążni wynoszącem, przeszło 300 sztuk drzewkami owocowemi i różnego gatunku ogrodowinami na domowa potrzebę zasadzony, obwiedziony parkanem rożnemi drzewami obsadzonym. Jest z wolney ręki do sprzedania, i ktoby go życzył nabydź, raczy zgłosić się do Redakcyi Gazety Krakowskiey, gdzie dalszą poweźmie wiadomość.

Koczyk Warszawski modny z wszystkiemi rekwizytami do wygodney podróży, znayduie się w ulicy Sławkowskiey pod Nr. 442 do sprzedania, gdzie go zawsze widzieć, i o cenie dowiedzieć się można.

W Hadlu Antoniego Wentzla w ulicy Grodzkiey pod Nr. 229, znayduią się następuiące mechaniczne machiny: 1) Młynek nowego wynalazku do czyszczenia zboża na pięć gatunków z raffami z mosiężnego drotu; 2) Pługi do sadzenia, okopywania i czyszczenia z chwastu ziemniaków. Jeżeliby kto życzył sobie mieć innego gatunku i do innego użycia mechaniczne machiny, tedy zechce się do niego udać, a sprowadzi ie w nayprędszym iak tylko będzie można czasie.

Podpisany ma honor donieść nayuniżeniey Prześwietney Publiczności, iż przez czas Swięto Jańskich kontraktów roku bieżącego w Krakowie w gmachu niegdy Swiętey Scholastyki dawać będzie z kompanią swoia wielkie wystawienia sztuk na koniach, czyli sztucznego ieżdzenia, z rozmaitemi odmianami na nowo utressowanych koniach, oczem osobne obwieszczenia obszerniey uwiadomią.

Teodor Cogen, sztuczny i szkolny Beraiter.

Człowiek posiadaiący ięzyki Francuzki, Niemiecki, Polski, i inne nauki, życzył by znaleść mieysce na nauczyciela domowego, bądź w mieście lub na wsi. Potrzebuiący takowego zechce się udać do JP. Floryiana Morbitzera, Kupca przy ulicy Grodzkiey pod Nr. 234 w Krakowie.

Sąd Sprawiedliwości Korzącey Woiewództw Krakowskiego i Sandomirskiego, podaie ninieyszym do wiadomości publiczney, iż w Depozycie tegoż Sądu znayduią się rzeczy różne w Sprawach obwinionych z nazwiska niewiadomych od lat kilku odebrane, i byłemu Sądowi Policyi poprawczey Obwodu Krakowskiego do pertraktacyi za Rządu byłego Xięstwa Warszawskiego oddane, które potem z podziału Depozytów po byłym Sądzie poprawczym Obwodu Krakowskiego pozostałych, między Władze Królestwa Polskiego, i W. M. Krakowa, Sądowi Kryminalnemu Woiewództw Krakowskiego i Sandomirskiego dostały się, iako to: Zegarki srebrne, pierścionki, galonki, pugilaresy, korale, srebrne haftki żydowskie, pieczątki, kulczyki, brzytwy, noże, nożyczki, tudzież kwota 11 Ryńskich w papierach. — Wzywa oraz tych wszystkich którzyby pomienionych rzeczy właścicielami się bydź mniemali, aby wprzeciągu naydaley dwóch miesięcy do Sądu tuteyszego zgłosili się, i prawo własności udowodnili, gdyż wprzeciwnym razie po upłynieniu dwóch miesięcy, rzeczy powyższe przez publiczną licytacyią sprzedane i zebrane za nie pieniądze do Kassy Skarbu Publicznego złożone zostaną; gdzie właścicielom przed upłynieniem czasu przedawnienia, tylko do zebranych za sprzedane te rzeczy pieniądzy, prawa swego dowodzić wolno będzie, po upłynieniu zaś preskrypcyi, też pieniądze staną się nieodzowną Skarbu publicznego własnością. — W Kielcach d. 12 Maia 1821 roku.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stósownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego podaie niniejszem do powszechney wiadomości: iż Trybunał I. Inst: kraiu tuteyszego na powództwo Francisżki Kozłowey, włościanki we wsi Smierdząca zwaney, w Okręgu kraiu tuteyszego leżącey, zamieszkałey, wydał w dniu Osmym Lipca r. b. wyrok nakazuiący wyszukiwanie nieprzytomnego, Michała Kozła, małżonka powodki, żadney o sobie wiadomości niedaiącego, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności, Sądowi Pokoiu Okręgu IIgo W. M. Krakowa. — W Krakowie d. 26 Października 1820.

Nikorowicz.

Kaubach, Sekr. Sąd. Appel.